

7/2781
GK:112

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-32/1095/2337
Konu : Yazılı soru önergesi

11/04/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 23/01/2012 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.00-43353 sayılı yazı,
b) 09/02/2012 tarihli ve 467/968 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili İhsan Barutçu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 2791 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

7-2791
GK.112

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-32/1289/2687
Konu : Yazılı soru önergesi

11. / 04 / 2012

Sayın İhsan BARUTÇU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2791 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde;

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.";

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde;

"Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.";

3- "Askeri Yargı" kenar başlıklı 145. maddesinin birinci fıkrasında;

"Askerî yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişileri tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişileri aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.";

4- "Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkileri" kenar başlıklı 148. maddesinin yedinci fıkrasında;

"Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile Jandarma Genel Komutanı da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.";

B- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinde;

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehihe ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.";

2- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, "Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adlî görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.";

3- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"(1) Kamu davasını açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.

(2) Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.";

4- "Görev ve yargı çevresinin belirlenmesi" kenar başlıklı 250. maddesinin birinci fıkrasında;

"Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imâl ve ticareti suçu veya suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini aklama suçu,

b) Haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlar,

c) İkinci Kitap Dördüncü Kısımın Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar (305, 318, 319, 323, 324, 325 ve 332 nci maddeler hariç),

Dolayısıyla açılan davalar; Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayacak şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinde görülür.";

C- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun;

1- "Hükûmete karşı suç" kenar başlıklı 312. maddesinin birinci fıkrasında;

"Cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs eden kimseye ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilir.";

2- "Silâhlı örgüt" kenar başlıklı 314. maddesinin birinci fıkrasında;

"Bu kısmın dördüncü ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla, silâhlı örgüt kuran veya yöneten kişi, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.";

D- 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun, "Mahkemenin Görev ve Yetkileri" kenar başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde;

"ç) Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Bakanlar Kurulu üyelerini, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hâkimler ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Savcılar Yüksek Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanları ile Jandarma Genel Komutanını görevleri ile ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak.";

E- 1324 sayılı Genelkurmay Başkanının Görev ve Yetkilerine Ait Kanunun, "Görev, yetki ve sorumluluk" kenar başlıklı 2. maddesinde;

"Genelkurmay Başkanı, Silahlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasında; personel, istihbarat, hareket, teşkilat, eğitim, öğretim ve lojistik hizmetlerine ait ilke ve öncelikler ile anaprogramlarını tespit eder.

Bunlardan;

a) İstihbarat, hareket, teşkilat, eğitim, öğretim ve tedarik dışındaki lojistik hizmetlerin Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri komutanlıkları ve Genelkurmay Başkanlığına bağlı kuruluşlar ile uygulanmasını sağlar.

b) Personel hizmetleri, özel kanunlarına göre yürütülür.

c) Lojistik tedarik hizmetleri için, tespit etmiş olduğu ilke, öncelik ve anaprogramları, bu hizmetleri yürütecek olan, Milli Savunma Bakanlığına bildirir.";

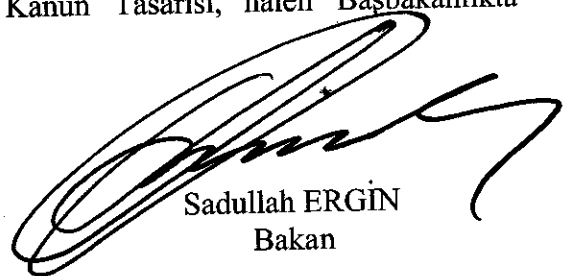
Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Soru önergesinde bahsi geçen ve yargı yetkisine giren konular hakkında ilgili kanun hükümleri uyarınca işlem yapmaya ve karar vermeye bağımsız yargı organları yetkilidir. Yargı yetkisi kapsamına giren konularla ilgili olarak, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat vermesi, genelge göndermesi, tavsiye ve telkinde veya müdahalede bulunması söz konusu olamaz.

II- Anayasanın 9. maddesindeki, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; 138. maddesindeki, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği; genelge gönderemeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı, ayrıca, Ceza Muhakemesi Kanununun 157. maddesi gereğince soruşturma işlemlerinin gizli olduğu yönündeki amir hükümleri dikkate alınarak, hâlen derdest olduğu anlaşılan soruşturmaya ilgili olarak, soru önergesine konu edilen hususlara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

III- Soru önergesine konu olan hususlarla ilgili kanun çalışmaları yapmak, Milli Savunma Bakanlığının görev alanına girmektedir. Nitekim, önceki yasama döneminde, taslağı Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonunun gündemine kadar gelen "Askeri Hâkimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" söz konusu yasama döneminde sonuçlandırılmamış olması nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77. maddesi uyarınca hükümsüz sayılmıştır. Anılan Kanun Tasarısı, hâlen Başbakanlıkta bulunmaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan